

Česká architektura se rozvíjela v silném kulturním a historickém prostředí, které má bezesporu větší vliv na koncipování architektonických forem než mnoho formálních inovací ve světě, blížících se až příliš často karosářskému designérskému postupu, architektuře v tradičním pojetí se vzdalujícímu. Rozhodně nechce být exhibicionistická. Zdá se, že u nás naproti tomu přetrvává vztah k architektuře jako tradiční kulturní disciplíně a že česká přísnost spočívá spíše v prohlubování této kulturní povahy architektonické tvorby než v nadšeném přijímání dostatečně nestrávených forem. Můžeme tak pozorovat, jak jsou stavby „chudé“ kladeny na stejnou rovinu se stavbami postavenými s vysokými náklady, jestliže se vyznačují dostatečnou mírou architektonické kultury.

Šváchova práce je záslužným a vůbec prvním pokusem o určení charakteristických rysů složitého fenoménu české architektonické tvorby a pokusem o představení architektury jako pevné součásti českého kulturního života.

Pavel Halík, teoretik architektury

ISBN 80-903257-3-4

9 788090 325739

Rostislav Švacha

ČESKÁ
ARCHITEKTURA
A JEJÍ
PŘÍSNOST

PPRRR
00SSS
TTT00
RRRRR

ČESKÁ ARCHITEKTURA A JEJÍ PŘÍSNOST

Rostislav Švacha

Padesát staveb

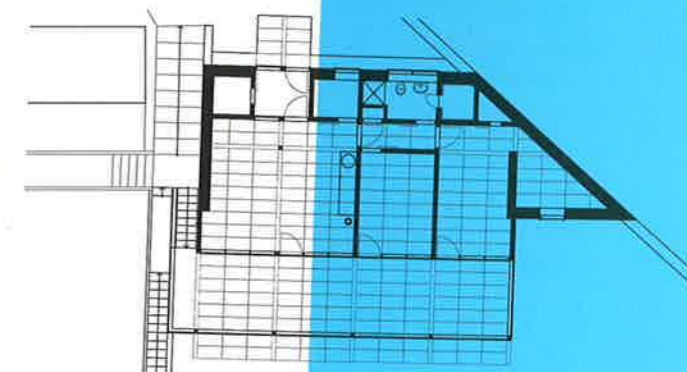
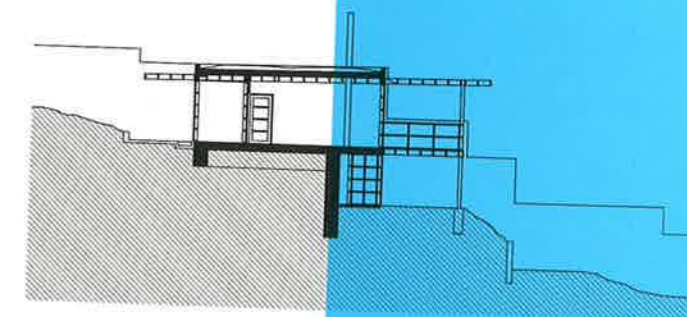
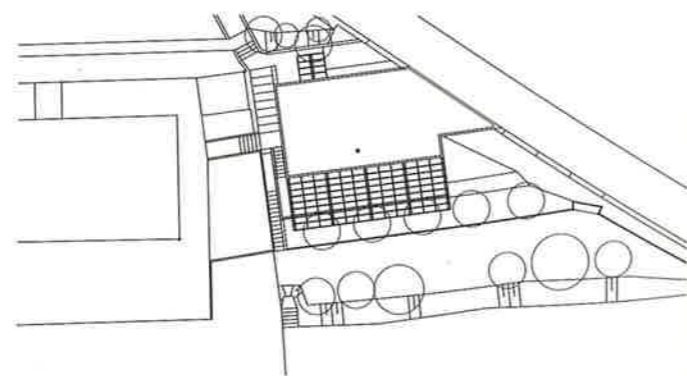

46

Martin Rajniš, obytný ateliér v Černošicích. 2000–2001

Jasný důkaz, že by dnešní lidé nesnášeli moderní architekturu, tedy aféra kolem Rudníku asi nepřináší. Pamětník vrcholné éry libereckého ateliéru SIAL Martin Rajniš přesto tvrdí, že se vztahem širokého publika k soudobé tvorbě není něco v pořádku: „...slovník, tvarosloví, celá výbava >moderní< architektury většině normálních lidí nepřiřostla k srdci,“ napsal Rajniš v roce 2002. „Chtěl bych, aby si domy přirozeně a normálním způsobem povídaly s kýmkoliv.“* Bez zprostředkování kritiků a popularizátorů – bez „tlumočení“, jak tomu Rajniš říká – by se podle jeho názoru například mohly obejít prosté domky ze dřeva, z materiálu, který většina českých lidí dobře zná z lidového stavitelství a ze svých vlastních víkendových chat. Když ale Rajniš získal objednávku na projekt obytného ateliéru v Černošicích, rozhodl se u něho použít dřevo jinak, „než se v Čechách očekává“,* a ovšemže jinak, než s ním pracovali autoři kolonie v Rudníku. Při cestách do Severní Ameriky se Rajniš obeznámil s principem rámové prostorové konstrukce, tzv. „baloon framing“. Strop, terasu i jiné části domu navrhl podle tohoto principu. Američané k rámové konstrukci z obou stran přibíjejí prkna, takže se ze stěn a stropu stane rovná plocha. Rajnišovi se však u této konstrukce líbil její plastický účinek; někde, například na stropě, ji nezakryl, aby tak vznikl „kazetový systém“.* Působivá konstrukce samozřejmě neměla přebíjet prostorový dojem z vnitřku domu, krásný výhled z jeho obytné části. Několik slov o tom utrousil Rajnišův klient: „Nakládání s prostorem není jen zastavěná plocha (...), ale taky ohled na to, odkud kam je vidět, a jiné triky, které architekti znají a rádi je předvedou člověku, který je o to požádá.“**

* Martin Verner, „Zpráva o návratu Martina Rajniše“. *Architekt XLVIII*, 2002, č. 8, s. 29–32.
 ** Milena Sršňová, „Obytný ateliér-vejminek“. *Stavba IX*, 2002, č. 3, s. 24–26.
 Luís Marques, „Obrácený úhel pohledu“. *Architekt XLVIII*, 2002, č. 8, s. 32.
 Renata Vrabelová (ed.), *Současný český dřevěný dům*.
 Galerie architektury, Brno 2003, nestr.